

58^e jaargang nr. 12

december

Stawel op

In dit Orgaan:

- Terugblik op het jaar
- Nog meer nieuwe regels voor de boeren
- Bijeenkomst subsidieregelingen platteland
- Regeling uitgelicht: Nieuwe Teelten
- Water genoeg!?
- Geslaagde Boomdeeldag

Fraukje Roeleveld 06-28439956

Gerrit Meutstege 06-51372588

Voor info over de erfcoaches:

www.erfcoach.com of

www.erfcoachoverijssel.nl

TERUGBLIK OP HET JAAR

Beste lezers van "Ons Orgaan",

Het jaar 2024 loopt ten einde, een moment om samen te reflecteren op alles wat we samen hebben bereikt." We willen onze lezers graag een kerstgroet brengen en terugkijken op een jaar vol activiteiten en samenwerkingen. Namens het bestuur van Stawel bedanken we iedereen die ons dit jaar heeft gesteund en betrokken is geweest bij onze initiatieven.

Dit jaar stond onder andere in het teken van inzet op de drie thema's verduurzamen, verbinden en verbreden via de samenwerking binnen de zogenaamde [Brede Coalitie](#). In de stuurgroep zijn naast Stawel ook Lto Zuid Twente, Landschapsfonds Enschede en Landschap Overijssel betrokken. Een niet alledaagse vorm van samenwerking, maar wel een mooi initiatief omdat je elkaar spreekt en beter leert kennen. Met respect voor elkaars standpunten, die soms uit elkaar liggen, toch zoeken naar wat je gemeenschappelijk bindt. Dat is in deze tijd van polarisatie wel nodig en ook fijn om te merken dat dat ook goed lukt.

Als resultaat daarvan kunnen we het uitreiken van 33 vouchers van 1000 euro per stuk noemen. Aanvragers hebben daarmee stappen kunnen zetten met een kleinschalig project op hun boerderij. Als het maar voldeed aan één van de drie v's (verduurzamen, verbreden, verbinden). Een voorbeeld daarvan is een deelnemer die

de voucher ingezet heeft om een diner met streekproducten te organiseren of een deelnemer die een toekomstgericht bedrijfsplan heeft laten maken of iemand die mooie landelijke informatiebordjes voor wandelaars heeft geplaatst met uitleg over zijn manier van boeren.

Maar ook andere projecten op gebied van bodem, water, landschap die gerelateerd zijn aan ontwikkelingen op het agrarisch bedrijf hebben we opgepakt. Via kennissessies en opzetten van praktijknetwerken proberen we onze boeren in kun kracht te zetten. Een voorbeeld hiervan is de eerste bijeenkomst over vruchtbare bodem en waterbeheer met boeren in het gebied Broekheurne. Op onze [website](#) vindt je meer informatie over deze initiatieven. En het goede nieuws: ook in 2025 gaan we daarmee door! Dus heb jij ideeën, meld het ons!

In 2024 vierden we ook dat onze consulent Gerrit al 25 jaar in dienst is. In het huidige tijdsgewricht bijna ondenkbaar dat iemand zo lang op dezelfde werkplek zit. We mogen wel concluderen dat we dankzij zijn inzet als stichting al die tijd een waardevolle bijdrage hebben kunnen leveren aan de ontwikkelingen die spelen in het Enschedese buitengebied. En mooi dat hij dit nu samen met collega Fraukje voort mag zetten waardoor zijn kennis over het Enschedese buitengebied wordt overgedragen en niet verloren gaat.

Met Kerst staan verbinding, zorg en saamhorigheid centraal. Laten we deze waarden in het komende jaar blijven uitdragen en samen bouwen aan een sterker en duurzamer buitengebied. Wij wensen u fijne feestdagen en een nieuw jaar vol hoop, inspiratie en kansen.

Bestuur en team van Stichting Stawel

NOG MEER NIEJE REGELS VUUR DE BOEREN

Der lik wearkelijk gin eande an te kommen an al dee regeltjes woar oonze boeren de letste tied an möt voldoon. Ze zeit wal mangs "n zittend gat bedech zich wat'en doar lik 't ok op.

Noe hebt ze de oagen loaten vallen op de melktaps dee'j her en der in 't boetengebied antreft. Doar möt vaker controleerd wörden voalgens de leu dee meant dat ze oaveral oaver met möt proaten. En dat almoal nōast de controles dee de boeren a in' melktank möt loaten doon. Dat et almoal wier ekstra kosten bunt vuur de boeren, doar prakkezeert ze nich oaver, zee kriegt eare ceanten almoal wa an 't eand van de moand en of ze 't verdeend hebt, is nog de vraag.

In miene keendertied was't feest a'k met mien va met mog noar de melkfabriek in Hengel. Toodertied brachen 'n stuk of tien noabers um de buurt de melk in bussen noar 't fabriek, almoal nog met peerd en waagn. Bij 't Hengeler melkfabriek harren ze melkveanters dee doarnoa met peerd en ' koarke langs de huuze gungen en de losse melk zo oet' vat an de leu verkochen. Stöadig wörden dezölfde litermoat broekt, gin means dee doar acht op gaf. Iej heuren ok nich dat leu zeeke warren van alle bacteriën dee in de melk zatten. Iej mossen de melk gewoon kokken, dat wussen de vrouwleu almoal wa. In dee tied warren der ok nog melkkokkers te koop, kokken de melk nich zo gauw oaver.

In nem oeleu met noar de zestiger joaren too'k van 't plattelaand noar de stad gung wonnen. Alle daage kwam der ok toen nog nen melkboer langs veuren in ne elektrische koar en den har nich allenig melk, mar ok vla, keernmelk, yoghurt, botter en keese bije zich. En zo warren der in heel Eanske heel wat melkveanters in deens bije de vroogere Melkion, later wörden dat de Ormet. Doar was hemoals niks mis met. Bije koold weer ha'j de melk mooi koold, mar zommerdaagns was 't lastiger um alns koold te hoolden. Iej wussen nich better en a'k et good onthoolden heb, dan is dat tot in de tachtiger joaren nog verdan goan. Doarnoa mos iej noar de supermarkt um melk te halen. Mar a'j kunnighead op 'n boer hadden, haaln iej doar de melk vot. A'j te lang wochen met 't kokken van de melk wörden ze vanzölf zoer en dan passen iej in 't vervolg wa op dat oe dat nich wier oaverkwam, zeune van de melk.

En noe... boeren dee 't a lastig genog hebt en met 'n melktap ne oarige klandizie op hebt bouwd, möt noe dubbele controles oet loaten voeren, woarum al dee ekstra kosten? Woar is 't almoal good vuur? In' tank wördt de melk ok kontreleerd, temperatuur in de gaten hoolden etc. Op dizze wieze kriej 't niej der wa of en bunt der nog mar eankele boeren dee 't lef hebt um met 'n melktap verdan te goan. De meesten smiet' gat vuur 'n bos en doar kaan'k ze gin ongliek in geven.

't Wördt de heugste tied dat dee regeltjesleu 't op ne aandere waage pakt, aans hooldt wiej ginne boer meer oaver... of was dat stiekum ok de bedoeling van bepoalde pertiejen?

Leida van 'n Danngoarn

BIJENKOMST SUBSIDIEREGELINGEN PLATTELAND

Op donderdagavond 28 november vond er een bijeenkomst plaats in Verenigingsgebouw Usselo over subsidiemogelijkheden van het platteland met de titel 'Wat te doen met €234 miljoen? Het PPLG is afgeschoten, maar toch zijn er nog kansen en mogelijkheden. Niet alleen boeren, maar ook andere inwoners in het buitengebied konden inspiratie op doen voor subsidiemogelijkheden, bijvoorbeeld voor een dorpsplan of voor een accommodatie in het dorp.

Maarten Bomans deed vanuit LEADER een presentatie over mogelijkheden vanuit een Europese subsidieregeling. Mireille Groot-Koerkamp vertelde over de regeling Leefbaar Platteland vanuit Provincie Overijssel en Frank van Marle presenteerde de AgroFood regelingen. Voor die laatste regeling was tot voor kort De-minimisregeling de beperkende factor. Dat is een regeling die kleine bedragen staatsteun toestaat zonder dat hiervoor Europese goedkeuring nodig is. Het goede nieuws is dat de Europese Commissie de regels voor staatssteun in de landbouw gaat versoepelen. Door deze aanpassing kunnen boeren gebruikmaken van een ruimer steunbedrag, tot wel €50.000 in plaats van €20.000. Echter is het nog niet bekend, wanneer dit gaat gebeuren.

De avond eindigde met een borrel, waarin iedereen de gelegenheid kreeg om gerichte vragen aan de presentatoren te stellen. Kon je niet bij de bijeenkomst aanwezig zijn en ben je geïnteresseerd in meer informatie? Stuur dan een mail naar fraukje.roeleveld@stawel.nl. En kijk op www.toekomstvooronsplatteland.nl

REGELING UITGELICHT: NIEUWE TEELTEN

De komende tijd zijn er vanuit Provincie Overijssel diverse regelingen beschikbaar voor het platteland. In deze rubriek lichten we er maandelijks één uit. Deze maand: de **'Transitievergoeding nieuwe teelten Overijssel'**.

Voor wie?

Deze regeling is bedoeld voor agrarische ondernemers die willen starten met de teelt van eiwit- en vezelrijke gewassen. Met een hectarevergoeding stimuleert de provincie Overijssel, samen met partners, de ontwikkeling van plantaardige eiwit- en vezelproductie tot een economisch rendabele keten voor boeren en verwerkende bedrijven.

Wat kunt u telen?

Eiwitteelt:

Peulvruchten zoals veldbonen, lupine, sojabonen, erwten of andere soorten die ook bestemd zijn voor menselijke consumptie.

Vezelteelt:

Gewassen zoals vezelhennepe, vlas, sorghum, riet, lisdodde, silphie, miscanthus, wilg en kalmoes. Deze leveren lokale grondstoffen voor de productie van biobased materialen zoals textiel, bouwmaterialen en verpakkingen.

De vergoeding

De subsidie is een zogenaamde transitievergoeding en biedt voor eiwitteelt een vergoeding van € 600,- per hectare per teeltjaar. Voor vezelteelt is de vergoeding circa € 600,- per hectare voor eenjarige gewassen en circa € 900,- per hectare voor meerjarige gewassen. De vergoeding in het kader van deze regeling valt onder de [de-minimisregeling](#).

Bij deelname aan de regeling gaat u een verplichting aan voor 5 jaar het nieuwe gewas te telen. De aanvraag kan worden ingediend voor minimaal 1 hectare en maximaal 10 hectare per aanvrager per jaar. De regeling kan worden gecombineerd met de Eco-regeling en ANLb, maar niet met de subsidieregeling Agroforestry.

Wanneer opengesteld?

De regeling is vanaf 11 november 2024 opgesteld totdat het budget bereikt is.

Meer info, bekijk [deze link](#).

WATER GENOEG!?

Na een periode van droge jaren leek het tij te keren: water in overvloed! Op donderdag 14 november trokken we samen met de grondeigenaren van Broekheurne gezamenlijk het veld in. Het doel? Het bodemprofiel onderzoeken en samen nadenken over een robuust watersysteem dat water kan vasthouden en op het juiste moment kan afvoeren.

Deze bijeenkomst maakte deel uit van de uitvoering van de gebiedsagenda Broekheurne. Water is ten alle tijden een belangrijk onderwerp. Waar we eerder met de waterkwaliteit aan de slag gingen, was nu waterkwantiteit het thema. Met steun van gemeente Enschede, Brede Coalitie, het Waterschap en Aequator werden mogelijk maatregelen besproken om water vast te houden en werden geschikte locaties in kaart gebracht.

De dag begon met een presentatie van Aequator over het natuurlijk watersysteem. Historische kaarten, hoogteverschillen en actuele waterleggers werden over elkaar gelegd om een goed beeld te schetsen van het gebied. Voor de meeste boeren waren deze inzichten herkenbaar. Zij kennen hun land immers als geen ander: ze weten precies welke plekken als eerste droogstaan en waar het water het langst blijft staan.

Daarna gaf het Waterschap een presentatie over het programma *Haarvaten op Peil* (HOP). Dit uitvoeringsprogramma, dat voor 2027 moet worden gerealiseerd, richt zich op het vasthouden van water in de haarvaten van het watersysteem, met name op de hoge zandgronden.

Tijdens het veldbezoek werden ervaringen op perceelsniveau uitgewisseld. Boeren deelden hun kennis en ideeën, terwijl ook mogelijke knelpunten werden besproken. Deze uitwisseling bleek waardevol en aan het einde van de dag klonk er een positieve toon: veel boeren toonden hun bereidheid om mee te werken aan een project zoals HOP.

De gebiedsregisseur is inmiddels druk bezig met het opstellen van een plan om deze samenwerking op lange termijn te borgen in de vorm van een praktijknetwerk. Want met gezamenlijke inzet en slimme maatregelen kunnen de uitdagingen rond waterkwantiteit worden omgezet in kansen voor een duurzaam en veerkrachtig watersysteem in Broekheurne.

GESLAAGDE BOOMDEELDAG

Afgelopen zaterdag, tijdens de Boomdeeldag in Enschede, hebben we samen een grote stap gezet voor een groener buitengebied! In het Abraham Lederboerpark verzorgde Stawel de uitgifte van: 177 streekeigen bomen, 125 fruitbomen en 5025 stuks bosplantsoen aan 41 bewoners van het buitengebied van Enschede. Het doel van deze actie is om aanleg van streekeigen landschapselementen met inheems plantmateriaal te stimuleren.

De Boomdeeldag is tot stand gekomen dankzij een samenwerking met Provincie Overijssel, Landschap Overijssel, Natuur voor Elkaar, Landschapsfonds Enschede en de gemeente Enschede. Dankzij deze samenwerking konden inwoners hun bomen- en bosplantsoenpakketten in het zomer uitkiezen en tegen betaling van een kwart van de totale kosten ophalen, waarbij de gemeente de rest van de kosten op zich nam.

KALENDER

-